basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

TOERISME

NOVEMBER 2018

PUNTE: 200

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 26 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die instruksies aandagtig voordat jy die vrae beantwoord.

1. Hierdie vraestel bestaan uit VYF afdelings.
2. Beantwoord AL die vrae.
3. Begin ELKE vraag op 'n NUWE bladsy.
4. Rond jou antwoorde op VRAAG 3.1 en 3.2 tot TWEE desimale plekke af.
5. Toon ALLE berekeninge vir die bewerkings.
6. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
7. Gebruik die puntetoekenning van elke vraag as 'n riglyn vir die lengte van jou antwoord.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Die tabel hieronder is 'n riglyn om jou te help om jou tyd volgens elke afdeling in te deel.

AFDELING	ONDERWERP	PUNTE	TYD (minute)
A	Kortvrae	40	20
B	Kaartwerk en Toerbeplanning; Buitelandse valuta-verhandeling	50	50
C	Toerismebesienswaardighede; Kultuur- en Erfenistoerisme; Bemarking	50	50
D	Toerismesektore; Volhoubare en Verantwoordelike Toerisme	30	30
E	Plaaslike, Streeks- en Internasionale Toerisme; Kommunikasie en Kliëntediens	30	30
	TOTAAL	**200**	**180**

AFDELING A: KORTVRAE

VRAAG 1

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommers (1.1.1 tot 1.1.20) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.1.21 D.

1.1.1 Die soort visum waarvoor aansoek gedoen word wanneer daar na Europese Unie-lande gereis word:

A Brasiliaanse
B Skotse
C Schengen
D Amerikaanse

1.1.2 'n Verpligte inenting wat vereis word wanneer sekere Afrikalande besoek word:

A Bilharzia
B Geelkoors
C Hepatitis A
D Malaria

1.1.3 'n Bank sal die … gebruik wanneer 'n Suid-Afrikaanse toeris op OR Tambo Internasionale Lughawe R5 000,00 vir euro verwissel:

A bankaankoopkoers
B bankbeleggingskoers
C bankterugneemkoers
D bankverkoopkoers

1.1.4 Wanneer dagligbesparingstyd (DBT) toegepas word, word daar van deelnemende lande vereis om hulle horlosies …

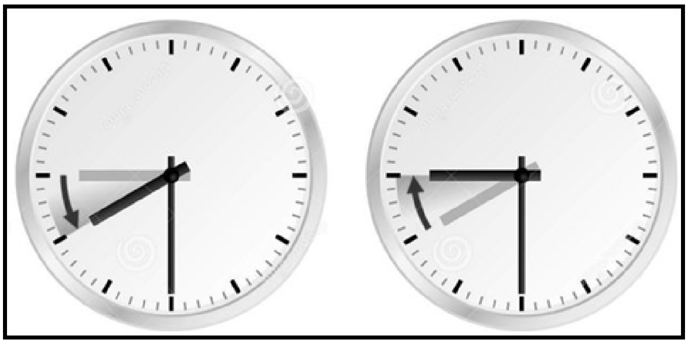

A EEN uur in die somer terug te draai.
B EEN uur in die winter vorentoe te draai.
C EEN uur in die somer vorentoe te draai.
D TWEE ure in die somer terug te draai.

1.1.5 'n IBP word vereis om …

A aan plaaslike kultuuraktiwiteite deel te neem.
B 'n ligte vliegtuig in die buiteland te vlieg.
C 'n voertuig by sekere buitelandse bestemmings te huur.
D aan witwater-vlotvaart-('white water rafting')aktiwiteite deel te neem.

1.1.6 Die verskil tussen 'n besienswaardigheid en 'n ikoon:

A 'n Besienswaardigheid is 'n glanspunt wat toeriste wil ervaar, terwyl 'n ikoon 'n simbool is wat 'n bestemming verteenwoordig.
B 'n Besienswaardigheid is 'n simbool wat toeriste lok, terwyl 'n ikoon 'n besienswaardigheid is wat slegs kultuurtoeriste lok.
C 'n Besienswaardigheid verteenwoordig 'n bestemming, terwyl 'n ikoon tot die ekonomie van die land bydra.
D 'n Besienswaardigheid is 'n nuwe ervaring by 'n bestemming, terwyl 'n ikoon 'n bestaande besienswaardigheid by 'n bestemming is.

1.1.7 Die Jungfrau-Aletsch is 'n bergreeks wat in hierdie land aangetref word:

A Japan
B Indië
C Brasilië
D Switserland

1.1.8 TWEE ikone wat in Rome aangetref word:

A	B	C	D
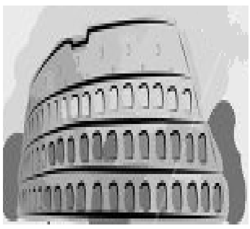		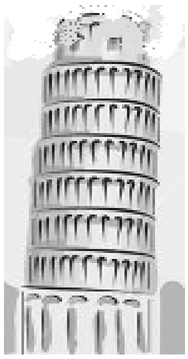	

A Ikoon A en ikoon B
B Ikoon A en ikoon C
C Ikoon C en ikoon D
D Ikoon B en ikoon D

1.1.9 'n Kusstrook met goue strande en wêreldklasgolfbane:

A Drywende Markte
B Algarve
C Blou Moskee
D Petra

Kopiereg voorbehou

1.1.10 Die simbool hieronder dui aan dat 'n besienswaardigheid universeel toeganklik is:

A

B

C 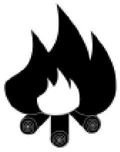

D

1.1.11 Indien 'n toerismebesigheid die driedubbele-slotreëlbenadering toepas, sal dit tot … toerisme lei.

A onverantwoordelike
B praktiese
C volhoubare
D vriendelike

1.1.12 'n Betaling wat aan 'n werknemer gemaak word vir werk wat gedoen is:

A Besoldiging/Vergoeding
B Ruilooreenkoms/('Bartering')
C Verhandeling
D Transaksie

1.1.13 'n Voorbeeld van etiese gedrag deur personeel:

A Stel die toesighouer in kennis wanneer jy nie by die werk sal wees nie.
B Gee onbeperkte afslag aan gesinslede en vriende.
C Betaal nie 'n werknemer vir al die ekstra ure wat gewerk is nie.
D Neem krediet vir werk wat nie as jou eie beskou word nie.

1.1.14 'n Voorbeeld van 'n byvoordeel vir kajuitbemanning by 'n lugdiens:

A Maandelikse salaris
B Skeidingsbetaling
C Uniformtoelaag
D Verminderde belasting

Kopiereg voorbehou

1.1.15 Die uitbarsting van 'n vulkaan op 'n eiland wat op toerisme as hoofinkomstebron staatmaak, sal hierdie negatiewe invloed tot gevolg hê:

A Beskadigde toegangspaaie en minder toeriste wat die oorde besoek
B Swaar sneeuneerslae en meer toeriste wat vir 'n ski-vakansie opdaag
C Veldblomme wat blom en 'n toename in ekotoeriste op die eiland
D 'n Vuurwerkvertoning en minder vrywilligers vir die opening-seremonie

1.1.16 Die beeld van 'n gasheerland wat 'n wêreldgebeurtenis aanbied, sal verbeter wanneer …

A onbekende borge by die gebeurtenis betrokke is.
B spertye tydens die voorbereidingsproses nagekom word.
C die gebeurtenis op een mediaplatform geadverteer word.
D plaaslike gemeenskappe nie toegelaat word om hulle produkte te verkoop nie.

1.1.17 Hierdie logo toon aan toeriste dat hulle vakansie plaaslike gemeenskappe en ekonomieë bevoordeel:

A	B
	AA
C	**D**
FAIR TRADE TOURISM	world travel market

1.1.18 Algemene onrus, protesaksies en stakings in Suid-Afrika lei tot ...

A werkskepping.
B verlies aan beleggersvertroue.
C die versterking van die plaaslike geldeenheid.
D positiewe publisiteit.

1.1.19 Statistiese inligting met betrekking tot toeriste-aankomste in Suid-Afrika vanaf lande soos die Verenigde State van Amerika en Australië, word as … geklassifiseer.

A landmarkte
B watermarkte
C lugmarkte
D spoormarkte

1.1.20 Opknappingswerk aan 'n hotelkamer tydens 'n gas se verblyf kan …

A BBP-groei verlaag.
B spanbou onder die personeel verbeter.
C die gas verontrief.
D koste by die gas se rekening voeg. (20)

1.2 Gee EEN woord/term vir elk van die volgende beskrywings deur 'n woord(e)/term uit die lys hieronder te kies. Skryf slegs die woord(e)/term langs die vraagnommers (1.2.1 tot 1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

wêreldresessie; paspoort; aftrekking; FOREX; telegrafiese oorplasing TravelWallet; vermenigvuldigereffek; enkeltoeslag; MasterCard

1.2.1 'n Voorbeeld van 'n voorafbetaalde buitelandse valutakaart waar die wisselkoers deur die bank vasgestel word wanneer dit aangekoop word

1.2.2 'n Besigheid sal die logo van hierdie instelling vertoon om aan te dui dat hulle kredietkaartbetalings aanvaar

1.2.3 'n Elektroniese metode om fondse na die buiteland oor te plaas

1.2.4 Die bykomende bedrag betaalbaar wanneer 'n gas verkies om nie 'n kamer te deel nie

1.2.5 Die term op die salarisadvies van 'n werknemer wat die bedrag wat aan die Werkloosheidsversekeringsfonds (WVF/'UIF') oorbetaal word, aandui (5)

1.3 Kies die korrekte woord uit dié wat tussen hakies gegee word. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (1.3.1 tot 1.3.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.3.6 paspoort.

1.3.1 Die (opvoedkundige vlak/finansiële status) van 'n kliënt is 'n belangrike faktor wat in ag geneem moet word wanneer 'n toeris se profiel saamgestel word.

1.3.2 'n Suid-Afrikaanse toeris wat na die OR Tambo Internasionale Lughawe terugkeer met geskenkaankope ter waarde van meer as eenhonderdduisend rand, moet deur die (rooi/groen) kanaal by doeane gaan.

1.3.3 'n Positiewe invloed wat die aanbied van die 2018 FIFA-Wêreldbekertoernooi in Rusland vir die plaaslike inwoners inhou, staan as die (magnetiese/vermenigvuldiger-) effek bekend.

1.3.4 Wanneer 'n Suid-Afrikaanse toeris vir 'n visum aansoek doen, is bewyse van betaalde (akkommodasie/belastings) 'n verpligte vereiste.

1.3.5 Die (Blou Moskee/Koepel van die Rots) is 'n godsdienstige struktuur wat in die stad Jerusalem geleë is. (5)

1.4 Kies die gasheer-(land/provinsie/stad) uit KOLOM B wat by die wêreldgebeurtenis in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–F) langs die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.4.6 G.

KOLOM A	KOLOM B
1.4.1 Comrades-marathon	A Australië
1.4.2 2018 G8-beraad	B Londen
1.4.3 2018 Statebondspele	C New York
1.4.4 Wimbledon-tennistoernooi	D KwaZulu-Natal
1.4.5 2016 Olimpiese Spele	E Kanada
	F Rio de Janeiro

(5 x 1) (5)

1.5 Suid-Afrika, net soos ander lande, het jaarlikse statistiese inligting oor besoekersaankomste in die land nodig. Verwys na die hoofaanduiders van die statistiese inligting hieronder.

Pas die hoofaanduiders by die inligtingsgrafika. Skryf slegs die letters (A–F) langs die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, bv. 1.5.6 G.

HOOFAANDUIDERS VAN STATISTIESE INLIGTING

A Toeriste-besienswaardighede	**B** Navorsings-metodes	**C** Bron-markte
D Openbare vervoer	**E** Gemiddelde besteding	**F** Doel van reis

1.5.1

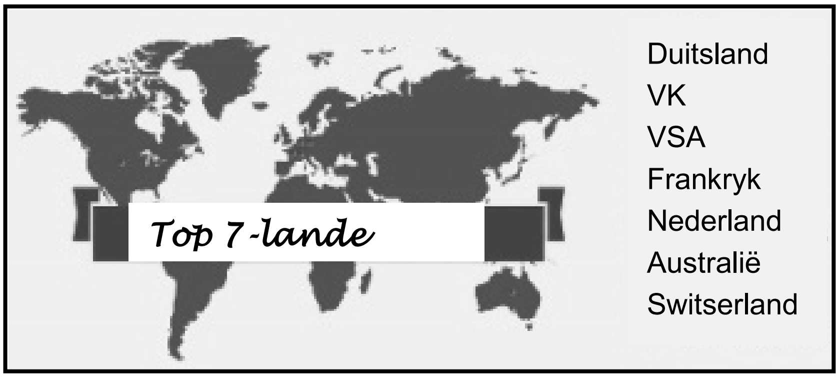

1.5.2

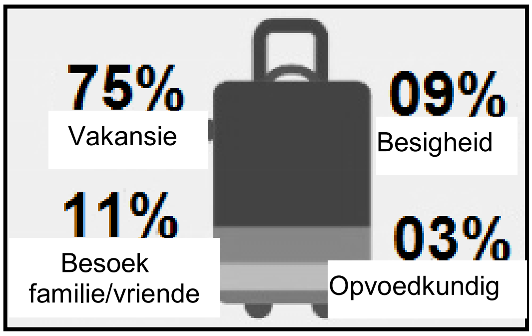

1.5.3

1.5.4

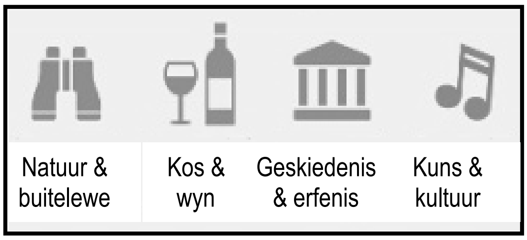

1.5.5

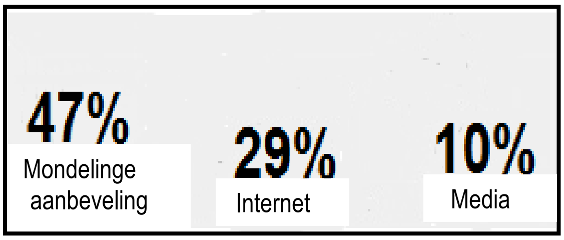

[Aangepas uit www.travelstart.co.za] (5)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSEVALUTA-VERHANDELING

VRAAG 2

2.1 Bestudeer die Wêreldtydsonekaart hieronder, lees die inligting en beantwoord dan die vrae wat volg.

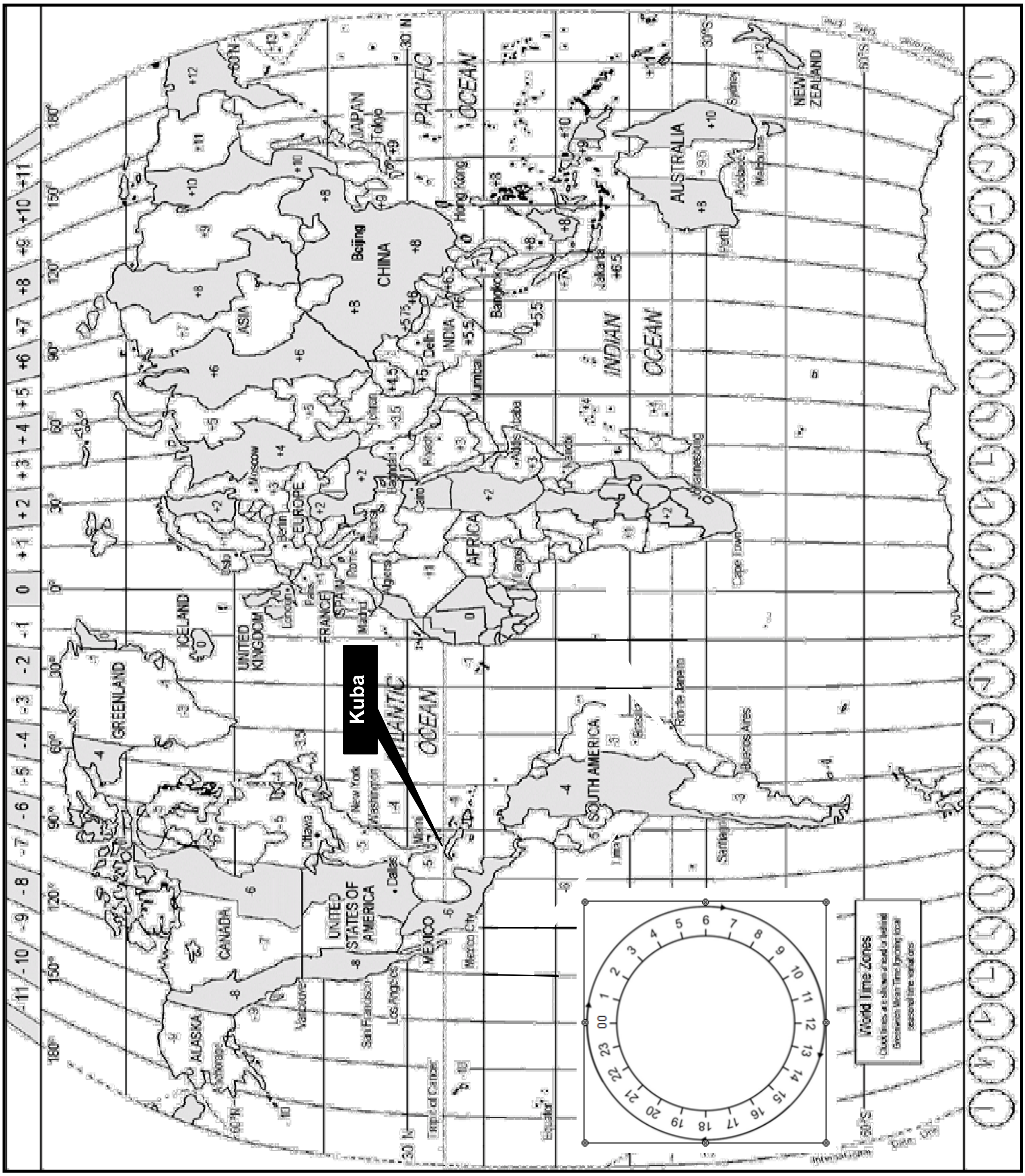

OP PAD NA PAPIERLOSE REIS – DIE ELEKRONIESE INSTAPKAART

[Aangepas uit www.paperlesstravel.com]

2.1.1 Verwys na mnr. David Smith se elektroniese instapkaart op sy selfoon en identifiseer die volgende:

(a) Die vlugnommer (1)

(b) Mnr. Smith se sitpleknommer (1)

(c) Die lughawekode vir Charles De Gaulle Internasionale Lughawe in Parys (1)

2.1.2 Met verwysing na mnr. Smith se instapkaart, gee EEN rede waarom hy by die voorste deur van die vliegtuig aan boord moet gaan. (2)

2.1.3 Verduidelik TWEE voordele vir lugrederye om elektroniese instapkaarte te gebruik. (4)

2.1.4 Bespreek die volgende:

(a) EEN voordeel van die gebruik van elektroniese instapkaarte vir toeriste (2)

(b) EEN nadeel van die gebruik van elektroniese instapkaarte vir toeriste (2)

2.2 Bestudeer die reisplan hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

REISPLAN

Mnr. David Smith, 'n Suid-Afrikaanse ingenieur het in 2018 vanaf Johannesburg via Parys na Havana in Kuba gereis om toesig oor die konstruksie van 'n nuwe brug te hou.

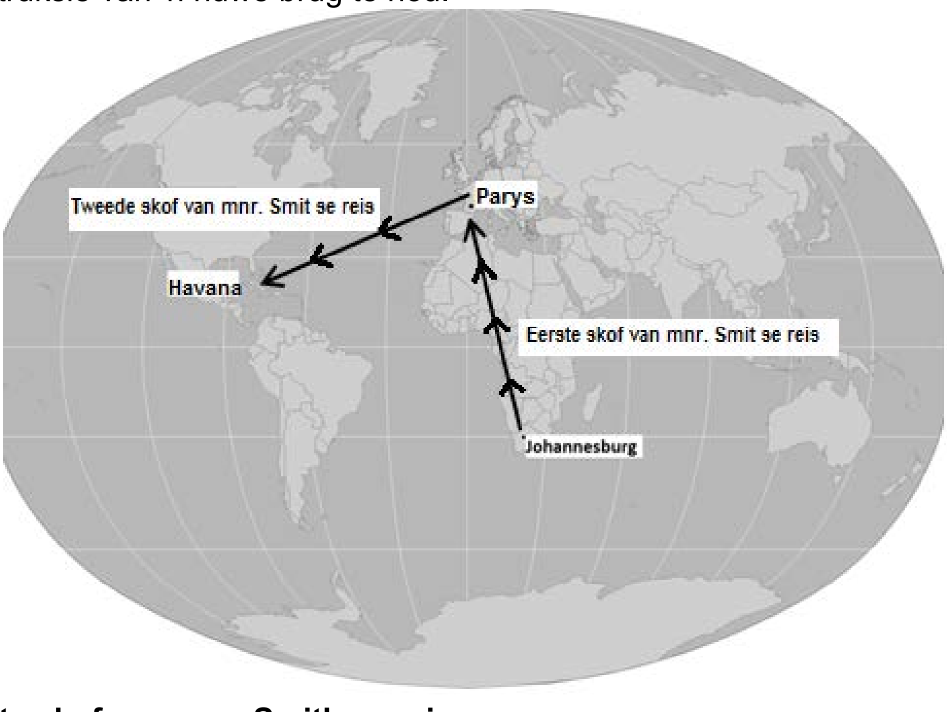

Eerste skof van mnr. Smith se reis
Mnr. Smith het om 19:00 op Donderdag 3 Mei 2018 vanaf die OR Tambo Internasionale Lughawe vertrek. Die 11 uur lange vlug het die volgende oggend op die Charles De Gaulle Internasionale Lughawe in Parys aangekom. Hy het tot 16:00 in transito op die lughawe gebly.

Tweede skof van mnr. Smith se reis
Mnr. Smith het om 16:00 (plaaslike tyd) van die Charles De Gaulle Internasionale Lughawe in Parys na Havana, Kuba, vertrek. Hy het om 21:00 (plaaslike tyd) op die José Marti Internasionale Lughawe in Havana aangekom.

LET WEL: Ten tye van die reis het Frankryk en Kuba DBT toegepas.

2.2.1 Daar was geen direkte vlugte van Johannesburg na Havana beskikbaar op die datums waarop mnr. Smith wou reis nie. Die reisagent, wat die vlugbesprekings gemaak het, het logiese roetebeplanning vir mnr. Smith se reis in gedagte gehou.

Verwys na die roete op die kaart en gee EEN rede wat hierdie stelling sal staaf (bevestig). (2)

2.2.2 **Eerste skof van mnr. Smith se reis**

Bereken hoe laat dit in Parys was toe mnr. Smith om 19:00 van OR Tambo Internasionale Lughawe vertrek het.

LET WEL: Frankryk pas DBT toe.

Toon ALLE berekeninge. (4)

2.2.3 Bereken hoeveel uur mnr. Smith op die Charles De Gaulle Internasionale Lughawe in transito was.

Toon ALLE berekeninge. (4)

2.2.4 **Tweede skof van mnr. Smith se reis**

Bereken die vliegtyd van mnr. Smith se vlug vanaf Parys na Havana.

LET WEL: Frankryk en Kuba pas albei DBT toe.

Toon ALLE berekeninge. (5)

[28]

VRAAG 3

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

WISSELKOERSTABEL
SUID-AFRIKAANSE RAND TEENOOR GELDEENHEDE VAN DIE WÊRELD

BUITELANDSE VALUTA		
16 November 2017	**Ons verkoop**	**Ons koop**
GELDEENHEID	**BSR**	**BBR**
Euro	16.85	16.81
Australiese dollar	10.87	10.84
Kanadese dollar	11.22	11.19
Amerikaanse dollar	14.11	14.07
Tsjeggiese kroon	0.66	0.63
Bulgaarse lev	8.61	8.58
Turkse lira	3.69	3.65
Egiptiese pond	0.81	0.77

3.1 Verwys na die wisselkoerstabel hierbo en identifiseer die sterkste geldeenheid. (1)

3.2 3.2.1 Gee EEN rede waarom die bankverkoopkoers van die geldeenhede in die tabel hoër as die bankaankoopkoers is. (2)

3.2.2 In die tabel hierbo, identifiseer die TWEE lande waar Suid-Afrikaners die beste waarde vir hulle geld sal kry. (2)

3.3 Me. Nobuhle Maliti woon in Suid-Afrika en wil die Verenigde State van Amerika (VSA) besoek. Sy het R58 000,00 vir die reis.

Haar retoervliegkaartjie sal R26 000,00 kos, die VSA-visum en reisversekering sal R3 800,00 beloop en die toerpakket vir die VSA R23 100.

3.3.1 Bereken, in rand, die totale koste van me. Maliti se reis na die VSA. (2)

3.3.2 Sal me. Nobuhle Maliti genoeg geld vir die reis hê?

Gee EEN rede vir jou antwoord. (2)

3.3.3 Me. Maliti ruil R58 000 vir USD by die OR Tambo Internasionale Lughawe om.

Gebruik die wisselkoerstabel hierbo en bereken die bedrag VS-dollar wat sy ontvang het toe sy R58 000 omgeruil het. (3)

3.3.4 Met haar terugkeer na Suid-Afrika het me. Maliti USD150 oorgehad wat sy op die OR Tambo Internasionale Lughawe omgeruil het.

Bereken die bedrag wat sy in rand ontvang het. (3)

3.4 Bestudeer die tydskrifvoorblad hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

DIE INVLOED VAN 'N SWAK RAND

'n Swak rand kan beide 'n negatiewe en 'n positiewe invloed op die toerismebedryf en op die Suid-Afrikaanse ekonomie hê.

Die armoede en werkloosheid wat in die prent uitgebeeld word, is 'n dilemma (probleem) waarmee baie Suid-Afrikaners te doen kry. Daar kan nie toegelaat word dat hierdie toestand voortduur nie.

[Aangepas uit www.financialmail.com]

Verwys na die scenario hierbo en skryf 'n paragraaf waarin jy bespreek hoe 'n swak rand kan help om armoede en werkloosheid in Suid-Afrika te verlig.

Jou bespreking moet die volgende insluit:

- Hoe 'n swak rand internasionale besoekers meer koopkrag sal gee (2)
- Hoe die scenario tot die vermenigvuldigereffek sal bydra (2 x 2)

LET WEL: EEN punt sal toegeken word vir die paragraafformaat wat volledige, goed saamgestelde sinne sonder kolpunte ('bullets') of nommers bevat. (1) (7)

[22]

TOTAAL AFDELING B: 50

AFDELING C: TOERISMEBESIENSWAARDIGHEDE; KULTUUR- EN ERFENIS-TOERISME; BEMARKING

VRAAG 4

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

4.1 Mnr. Bean is op 'n skattejag om die ikone en besienswaardighede in Londen te vind. Help hom om die ikone en besienswaardighede in Londen te vind deur die skattejagkaart hieronder te gebruik.

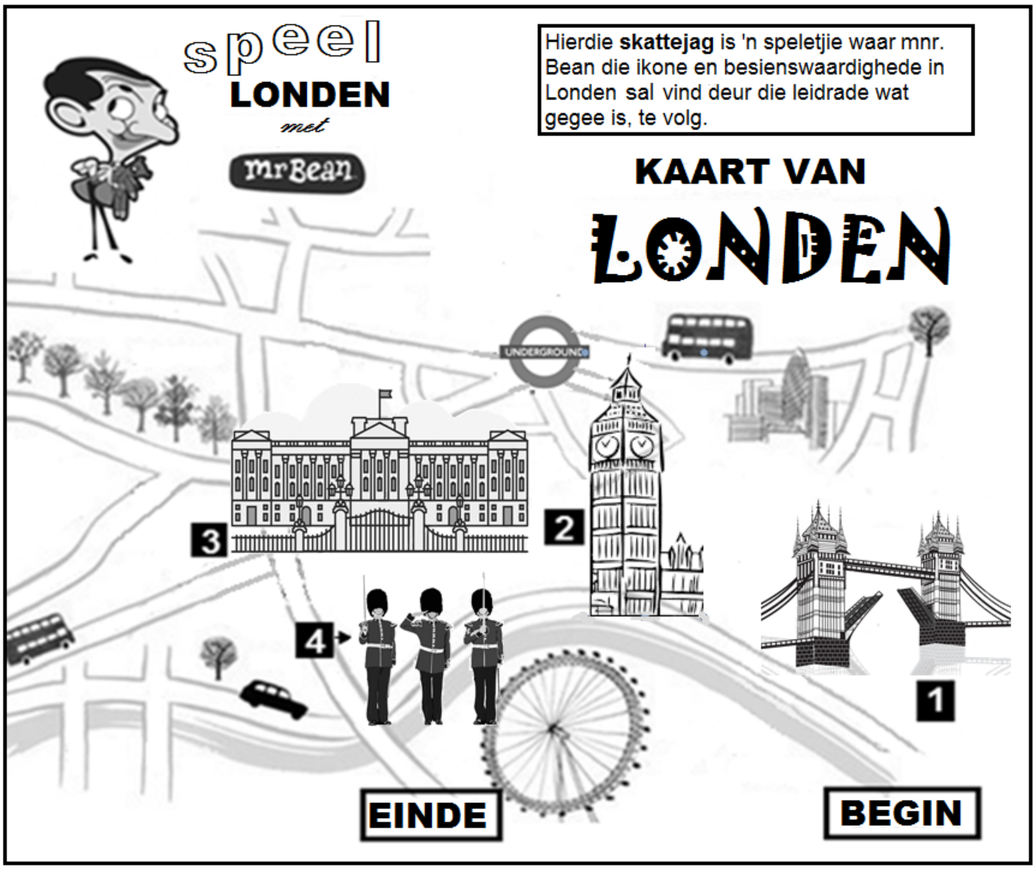

[Aangepas uit www.pintinterest.com]

4.1.1 Gee die naam van die land waar die skattejag plaasvind. (1)

4.1.2 Mnr. Bean gebruik openbare vervoer vir die skattejag.

Identifiseer die openbare vervoermetode op die kaart wat hy kan gebruik. (2)

4.1.3 Identifiseer die DRIE internasionale ikone (**1**, **2** en **3**) wat mnr. Bean tydens die skattejag moet vind. (3)

4.1.4 (a) Identifiseer die militêre aktiwiteit **4** waarna mnr. Bean sal kan kyk wanneer hy ikoon **3** besoek. (2)

(b) Beskryf die militêre aktiwiteit in VRAAG 4.1.4(a). (2)

(c) Noem waarvoor ikoon **3** hoofsaaklik gebruik word. (2)

4.1.5 Mnr. Bean se laaste leidraad is om die Kroonjuwele op te spoor.

Noem die ikoon waar hy hierdie skat sal vind. (1)

4.2 Bestudeer die inligting hieronder en antwoord die vrae wat volg.

DIE AUSTRALIAANSE UITDAGING

Die Australiërs beskou hierdie terrein as 'n prysenswaardige ikoon en is trots op die natuurlike skoonheid daarvan. Vir die Australiese inboorlinge (inheemse inwoners) is dit 'n heilige terrein wat hulle finansieel en geestelik ondersteun.

Daar is egter 'n geskilpunt (konflik) tussen die Australiese inboorlinge en ander Australiërs oor die gebruik van die ikoon en die omliggende grond. Die hoofrede is dat toestemming gegee word om hierdie antieke heilige terrein te klim. Die Australiese inboorlinge het versoek dat besoekers nie die heilige terrein uitklim nie, maar hierdie versoek is geïgnoreer ter wille van winste en die begeerte om die top van hierdie manjifieke ikoon te bereik.

Die klimmery het dele van die rots laat verweer. Die gebrek aan vullisdromme en behoorlike regulasies het tot gevolg dat toeriste doen wat hulle wil tydens die klimtog. 'n Gemiddeld van 400 000 toeriste het in 2017 die nasionale park besoek, wat die teikengetal van 300 000 per jaar oorskry het. Australiese inboorlinge sê dat hulle nie voordeel uit toerisme trek nie. Die oord wat naby aan die ikoon geleë is, het slegs een Australiese inboorling uit 'n personeel van 670 mense in diens.

[Aangepas uit www.cnn.com]

4.2.1 Identifiseer die ikoon in hierdie artikel. (1)

4.2.2 Noem EEN ander ikoon wat in Australië geleë is. (1)

4.2.3 Dink jy dat die ikoon wat in VRAAG 4.2.1 genoem is 'n suksesvolle toeristebesienswaardigheid is?

Gee EEN rede vir jou antwoord. (2)

4.2.4 (a) Gee TWEE redes waarom die Australiese inboorlinge oor die huidige situasie rakende hierdie ikoon ongelukkig is. (4)

(b) Beveel EEN manier aan waarop die Australiese owerhede aandag kan skenk aan ELK van die redes wat in VRAAG 4.2.4(a) gegee is. (4)

[25]

VRAAG 5

5.1 Lees die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

DIE ǂKHOMANI KULTURELE LANDSKAP

Die ǂKhomani Kulturele Landskap, wat as 'n Wêrelderfenisterrein verklaar is, dui op UNESCO se erkenning van die universele waarde en belang van hierdie terrein as 'n lewende erfenis.

Die ǂKhomani en ander Sanstamme is uniek omdat hulle direkte afstammelinge van 'n oeroue groep mense is wat duisende jare gelede in Suid-Afrika gewoon het.

Die ǂKhomani San het 'n nomadiese (trek voortdurend rond) kultuur gehad en het geleef van wat die aarde gebied het. Hulle het plante vir medisinale doeleindes en vir rituele gebruik. Min van die stamlede beoefen steeds hulle tradisionele jagter-versamelaar-leefstyl. Die ǂKhomani San is vaardige spoorsnyers wat wippe, spiese, boë en pyle, wat met slanggif of die sap van giftige plante bedek is, gebruik wanneer hulle jag. Baie van die ǂKhomani San verdien ook 'n inkomste uit toerisme deur tradisionele juweliersware en kunshandwerk aan toeriste te verkoop.

[Aangepas uit *Sawobona,* September 2017 en *Indwe*, Oktober 2017]

5.1.1 Gee die naam van die provinsie waar die Wêrelderfenisterrein in hierdie artikel geleë is. (1)

5.1.2 Noem die tipe Wêrelderfenisterrein van die ǂKhomani Kulturele Landskap, volgens UNESCO se klassifikasie. (1)

5.2 Verduidelik EEN rede waarom daar na hierdie Wêrelderfenisterrein as 'n 'lewende erfenis' verwys word. (2)

5.3 Skryf 'n paragraaf en bespreek hoe die ǂKhomani Kulturele Landskap, wat as 'n Wêrelderfenisterrein verklaar is, die landelike ontwikkelingstrategie vir die ǂKhomani San sal ondersteun.

Jou paragraaf moet die volgende insluit:

- Verbeterde lewensgehalte
- Kultuurtrots en volhoubaarheid
- Toeganklikheid tot infrastruktuur (3 x 2)

LET WEL: EEN punt sal toegeken word vir die paragraafformaat wat volledige, goed saamgestelde sinne sonder kolpunte ('bullets') of nommers bevat. (1) (7)

[11]

VRAAG 6

Bestudeer Suid-Afrikaanse Toerisme (SAToerisme) se Bemarkingsgebeurtenis Kalender 2018 hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

KALENDER 2018

SUID-AFRIKAANSE TOERISME BEMARKINGSGEBEURTENISKALENDER

7–11 Maart	8–10 Mei	10 Junie
INDABA Afrika se top reisskou	ONTMOET ONS BY ITB DIE WêRELD SE VOORSTE REIS-HANDELSKOU 7–11 MAART 2018	**Bekendstelling van PTGS** WE DO TOURISM Sustainably
31 Julie	**23–25 September**	**6–8 November**
Internasionale besigheidsnetwerk-vergadering Dinsdag, 31 Julie 2018 Greensledge Capital Parklaan 399, New York South Africa **Hoofspreker:** Mnr. Thulani Nzima Voorsitter: Suid-Afrikaanse Toerisme	Mahindra Getaway GAUTENG SKOU	world travel market 6-8 NOV 2018 Londen

6.1 Identifiseer TWEE internasionale gebeurtenisse waar SAToerisme Suid-Afrika as 'n voorkeurbestemming bemark. (2)

6.2 Verduidelik die doel van die gebeurtenis van 23 tot 25 September 2018. (2)

6.3 Noem TWEE maniere waarop SAToerisme Suid-Afrika by al die reisskoue hierbo bemark. (4)

6.4 Die veldtog hieronder vind in Junie plaas en is op Suid-Afrikaners gemik.

WE DO TOURISM
Sustainably

Bespreek TWEE maniere waarop hierdie veldtog:

6.4.1 Suid-Afrikaanse besighede aanmoedig om 'n positiewe bydrae tot toerisme in Suid-Afrika te maak (2)

6.4.2 Die Suid-Afrikaanse publiek aanmoedig om 'n positiewe bydrae tot toerisme in Suid-Afrika te maak (2)

6.5 Verduidelik EEN rede waarom SAToerisme hierdie kalender aan toerisme-belanghebbendes beskikbaar gestel het. (2)
[14]

TOTAAL AFDELING C: 50

AFDELING D: TOERISMESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME

VRAAG 7

7.1 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

ONTNUGTER!!!*

Megan werk die afgelope ses maande as kelner by 'n restaurant. Sy het 'n dienskontrak geteken nadat sy die pos by die restaurant aanvaar het.

Alhoewel daar poste by die restaurant beskikbaar is, weier haar werkgewer om nuwe personeel aan te stel. Gevolglik moet sy dubbelskofte werk en haar verantwoordelikhede het toegeneem. Sy werk amper elke dag dubbelskofte sonder oortydbetaling. Sy word nie toegelaat om tydens haar skofte te sit nie. Haar werkgewer is dikwels met haar en ander werkers ongeskik. Daar is geen personeelvervoer beskikbaar wanneer hulle laat in die nag klaar gewerk het nie.

Omdat sy bang is dat sy haar werk verloor, hou sy aan werk sonder om te kla.

*Ontnugter: 'n Gevoel van teleurstelling

7.1.1 Verduidelik die term *dienskontrak*. (2)

7.1.2 Identifiseer EEN manier in die uittreksel hierbo waarop Megan by haar werksplek uitgebuit word. (2)

7.1.3 Gee Megan raad en noem TWEE maniere waarop haar griewe by die werksplek aandag kan geniet. (4)

7.1.4 Bespreek TWEE maniere waarop die huidige werksomstandighede 'n invloed op Megan se werksetiek kan hê. (4)
[12]

VRAAG 8

8.1 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

BASOTHO KULTUURDORPIE – ONS ERFENIS

raak liggies aan *Afrika*

Om 'n verantwoordelike reisiger te wees, verg meer as net woorde en bedoelings. Dit behels dat 'n etiese kode gevolg word en dat jy jou deel doen om 'n volhoubare en sorgsame benadering tot reis te skep.

Bowendien, verdien jou kinders nie ook om hierdie kontinent te sien soos jy dit vandag sien nie?

8.1.1 Verduidelik wat met 'n *etiese kode* vir verantwoordelike optrede deur toeriste bedoel word. (2)

8.1.2 Verduidelik die betekenis van 'verdien jou kinders nie ook om hierdie kontinent te sien soos jy dit vandag sien nie?'. (2)

8.1.3 Internasionale besoekers aan Suid-Afrika wil die Afrika-leefstyl en geskiedenis ervaar.

Beveel DRIE maniere aan waarop hulle verantwoordelik kan optree tydens hulle besoek aan die Basotho-kultuurdorpie. (6)

8.2 Lees die gevallestudie hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

VERANDER LEWENS – MET SEEP

Die Wildernes-avontuurkamp in Namibië bied opvoedkundige berading en finansiële ondersteuning aan 'n gemeenskapsprojek in Katutura, wat deur ses MIV-positiewe vrouens bestuur word. Die projek behels die vervaardiging van seep met 'n olyfoliebasis.

Die kamp koop die seep by die gemeenskapsprojek vir hulle gaste. 'n Deel van die geld wat uit die verkope ontvang word, word in die seepvervaardigingsprojek teruggeploeg.

Die vrouens woon die beradingsessies wat die Wildernes-avontuurkamp aanbied, by. Hierdie sessies fokus op gesondheids-ondersteuning aan die gebied se MIV-positiewe vroue en hulle kinders.

[Bron: www.wildernessadventures.com]

8.2.1 (a) Identifiseer die TWEE pilare van volhoubare toerismepraktyke wat duidelik in hierdie uittreksel na vore kom. (2)

(b) Pas elke pilaar van volhoubare toerisme wat in VRAAG 8.2.1(a) geïdentifiseer is, by EEN voorbeeld in die uittreksel. (2)

8.2.2 Bespreek TWEE maniere waarop die ondersteuning wat die Wildernes-avontuurkamp bied, die lewens van die MIV-positiewe vrouens in die Katutura-gemeenskap ten goede verander. (4)
[18]

TOTAAL AFDELING D: 30

AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME; KOMMUNIKASIE EN KLIËNTEDIENS

VRAAG 9

9.1 Lees die nuusartikel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

MOONTLIKE RAMP – OF NIE?

Die uitbreek van voëlgriep en die Robbeneiland-veerboot (passasiersboot) wat in 2017 amper gesink het, het negatiewe nagevolge vir die toerismebedryf in Suid-Afrika gehad.

UITBREEK VAN VOËLGRIEP
Die H5N8-voëlgriepvirus (wat onskadelik vir mense is) het die dood van baie wilde voëls oral in Suid-Afrika veroorsaak.

Gewilde besienswaardighede het op verskillende maniere op die bedreiging gereageer:

- Die Monte Casino Voëlpark in Gauteng is tydens die skoolvakansie gesluit.
- Die World of Birds (voëlpark) in Kaapstad het nie meer eende, ganse en hoenders van die publiek ontvang nie, maar was oop vir besoeke.
- Om te keer dat die voëlgriep buite die Johannesburgse dieretuin versprei, is voertuie met ontsmettingsmiddel gespuit. Hulle het besoekers gevra om hulle skoene en voete te ontsmet. Hulle moes deur voetbaddens geloop het wanneer hulle die dieretuin verlaat.

'N VEERBOOT HET BEGIN SINK
'n Veerboot, wat toeriste van Robbeneiland af na Kaapstad se hawe vervoer het, het in September 2017 begin sink. Meer as 60 toeriste en bemanningslede moes deur ander bote gered word.

[Aangepas uit www.timeslive.co.za en www.ewn.co.za]

9.1.1 Gee EEN rede waarom Monte Casino Voëlpark en die World of Birds (voëlpark) tydelik hulle normale aktiwiteite gestaak het. (2)

9.1.2 Gee EEN positiewe en EEN negatiewe standpunt wat toeriste oor die voorsorgmaatreëls wat die Johannesburgse dieretuin ingestel het, kan hê. (4)

9.1.3 Noem die tipe insident in September 2017 waarby toeriste wat van Robbeneiland af teruggekeer het, betrokke was. (2)

9.1.4 Bespreek TWEE maniere waarop die insident in VRAAG 9.1.3 genoem, 'n invloed op toeriste wat die Wes-Kaap besoek, sal hê. (4)

9.1.5 Verduidelik TWEE maniere waarop die twee insidente in die uittreksel 'n invloed op die Suid-Afrikaanse ekonomie sal hê. (4)

9.2 Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

STATISTIEK OOR INKOMENDE INTERNASIONALE LUGAANKOMSTE JUNIE 2017

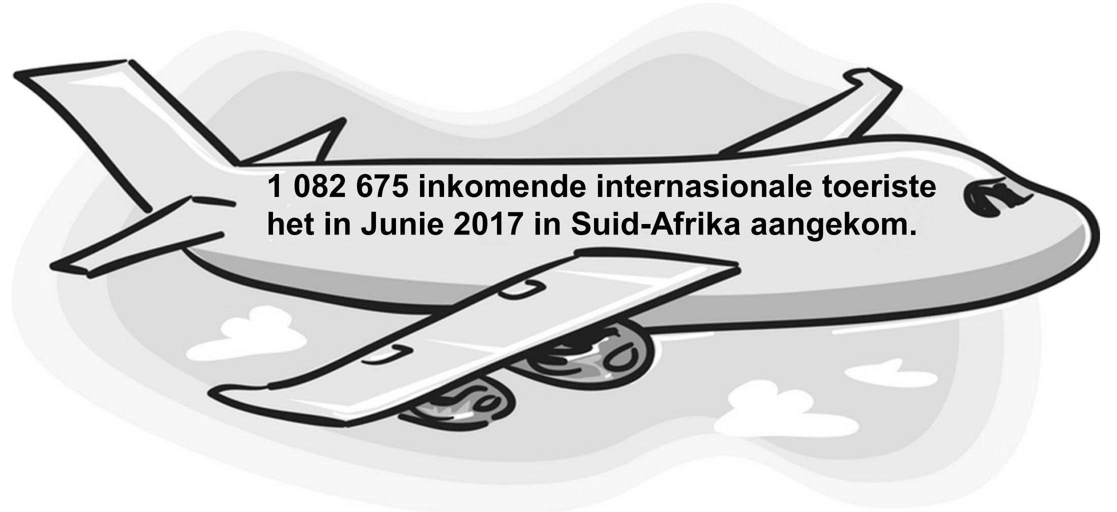

Inkomende internasionale toeriste word in drie groepe volgens hulle reispatrone gedeel.

GROEP 1 Slegs aankomste	**GROEP 2 Enkelreise**	**GROEP 3 Veelvoudige reise**
Toeriste wat in Junie 2017 Suid-Afrika binnegekom het en in die land gebly het.	Toeriste wat in Junie 2017 Suid-Afrika een keer binnegekom het en dit in dieselfde maand verlaat het	Toeriste wat in Junie 2017 Suid-Afrika meer as een keer binnegekom en verlaat het
263 230 (24,3%)	**373 950 (34,5%)**	**445 495 (41,1%)**

[Aangepas uit www.statssa.gov.za]

9.2.1 Identifiseer die groep met die hoogste getal inkomende internasionale toeriste-aankomste. (2)

9.2.2 Reispatrone kan tot 'n toename in die gemiddelde besteding van toeriste bydra.

Bespreek EEN manier waarop die volgende tot 'n toename in die gemiddelde besteding van toeriste bydra:

(a) Slegs aankomste (2)

(b) Veelvoudige reise (2)

9.3 Finansiële instellings beloon kliënte met lojaliteitspunte elke keer wat hulle hulle kredietkaarte gebruik.

Verduidelik hoe toeriste hierdie opgehoopte lojaliteitspunte kan gebruik wanneer hulle reis. (2)

[24]

VRAAG 10

Bestudeer die inligting hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

TERUGVOERING VAN BUITELANDSE TOERISTE MET AANBEVELINGS

Volgens die terugvoering wat by 'n besienswaardigheid ingesamel en ontleed is, was die twee algemeenste klagtes deur buitelandse toeriste:

KLAGTE 1	**AANBEVELING**
Verstaan nie wat die toeristegids sê nie	**10.1.1**
KLAGTE 2	**AANBEVELING**
Tekort aan kos- en drankfasiliteite by die besienswaardigheid.	**10.1.2**

10.1 Beveel EEN manier aan waarop ELK van die klagtes hierbo opgelos kan word. Nommer jou antwoorde as 10.1.1 en 10.1.2. (2 x 2) (4)

10.2 Noem EEN manier waarop die besienswaardigheid die suksesvolle implementering van die aanbevelings wat in VRAAG 10.1 gemaak is, kan meet. (2)
[6]

TOTAAL AFDELING E: 30
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

TOERISME

NOVEMBER 2018

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 200

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 17 bladsye.

ONDERWERPE IN DIE TOERISME KABV		AFKORTING
Onderwerp 1	Toerismesektore	TS
Onderwerp 2	Kaartwerk en toerbeplanning	KTB
Onderwerp 3	Toerismebesienswaardighede	TB
Onderwerp 4	Volhoubare en verantwoordelike toerisme	VVT
Onderwerp 5	Plaaslike, streeks- en internasionale toerisme	PSI
Onderwerp 6	Kultuur- en erfenistoerisme	KE
Onderwerp 7	Buitelandse valutaverhandeling	BVV
Onderwerp 8	Kommunikasie en kliëntediens	KK
Onderwerp 9	Bemarking	B

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: KORTVRAE

VRAAG 1

1.1

1.1.1	C✓/Schengen	KTB	
1.1.2	B✓/Geelkoors	KTB	
1.1.3	D✓/b~~B~~ank~~-~~verkoopskoers	KTB	
1.1.4	C✓/~~hulle horlosies~~ EEN uur in die somer vorentoe te draai ~~in die somer~~	KTB	
1.1.5	C✓/'n voertuig ~~in~~by sekere buitelandse bestemmings te ~~ge~~huur ~~word~~.	KTB	
1.1.6	A✓/'n Besienswaardigheid is 'n glanspunt wat toeriste wil ervaar, terwyl 'n ikoon 'n simbool is wat 'n bestemming verteenwoordig.	TB	
1.1.7	D✓/Switserland	TB	
1.1.8	A✓/Ikoon A en ikoon B	TB	
1.1.9	B✓/Algarve	TB	
1.1.10	A✓/prent van vingertaal	TB	
1.1.11	C✓/volhoubare	VVT	
1.1.12	A✓/Besoldiging/Vergoeding	TS	
1.1.13	A✓/Stel die toesighouer in kennis wanneer jy nie by die werk sal wees nie.	TS	
1.1.14	C✓/Uniform~~-~~toelaag	TS	
1.1.15	A✓/Beskadigde toegangspaaie ~~sal beskadig word~~ en minder toeriste wat ~~sal~~ die oorde besoek.	PSI	
1.1.16	B✓/spertye tydens die voorbereidingsproses nagekom word.	PSI	
1.1.17	C✓/Fair Trade Tourism (FTT)	VVT	
1.1.18	B✓/verlies aan beleggersvertroue.	PSI	
1.1.19	C✓/lugmarkte	PSI	
1.1.20	C✓/die gas verontrief.	CC	(20)

1.2

1.2.1	TravelWallet✓	PSI	
1.2.2	MasterCard✓	PSI	
1.2.3	telegrafiese oorplasing✓	PSI	
1.2.4	enkeltoeslag✓	KTB	
1.2.5	aftrekking✓	TS	(5)

1.3

1.3.1	finansiële status ✓	KTB	
1.3.2	rooi ✓	KTB	
1.3.3	v~~V~~ermenigvuldiger~~-~~ ✓	BVV	
1.3.4	akkommodasie ✓	KTB	
1.3.5	Koepel van die Rots ✓	TB	(5)

1.4

1.4.1	D✓/KwaZulu-Natal	PSI	
1.4.2	E✓/Kanada	PSI	
1.4.3	A✓/Australië	PSI	
1.4.4	B✓/Londen	PSI	
1.4.5	F✓/Rio de Janeiro	PSI	(5)

1.5

1.5.1	C✓/Bronmarkte	PSI	
1.5.2	F✓/Doel van reis	PSI	
1.5.3	E✓/Gemiddelde besteding~~spandering~~	PSI	
1.5.4	A✓/Toeriste~~ b~~besienswaardighede	PSI	
1.5.5	B✓/Navorsingsmetodes	PSI	(5)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KAARTWERK EN TOERBEPLANNING; BUITELANDSEVALUTA-VERHANDELING

VRAAG 2

2.1 2.1.1 (a) AF0995✓ KTB (1)
- Air France 0995

Let wel: *Moenie slegs "0095" aanvaar nie.*

(b) 2D✓ KTB (1)

(c) CDG✓ (1)

2.1.2 Sy sitpleknommer is 2D wat aan die voorkant van die vliegtuig is. ✓✓ KTB (2)
- Hy is in besigheidsklas bespreek wat aan die voorkant van die vliegtuig geleë is.
- Volgens die konfigurasie van die vliegtuig, is sy sitplek in die tweede ry wat aan die voorkant van die vliegtuig geleë is.
- As 'n besigheidsklaspassassier kry hy voorkeur met die aanboordgaan-proses.

2.1.3 Om vir die lugdiens papier te bespaar✓✓ KTB
- Om drukwerk en onderhoudskostes vir die lugdiens te verminder. ✓✓ (4)
- Om te voldoen aan volhoubare praktyke
- Om die spoed van die aanmeldproses te versnel
- Om tegnologies gevorderd te wees
- Om druk op die lugdiens personeel tydens inboek proses te verlig.

2.1.4 (a) Dit is 'n geriefliker opsie ten opsigte van toeganklikheid (mobiele toestelle) in vergelyking met harde kopieë.✓✓ KTB (2)
- Dit kan nie maklik verlore raak nie – dit is op die selfoon.
- Dit verhoed lang rye by die aanmeldtoonbanke wanneer daar sonder ingeweegde bagasie gereis word.
- Toeriste wat op tegnologie ingestel is, sal verkies om van hierdie aanmeldproses, wat glad verloop, gebruik te maak.

(b) Die selfoon se battery kan pap word. ✓✓ KTB (2)
- Probleme met toegang tot die Internet om die elektroniese instapkaart af te laai.
- Die selfoon kan verlore raak/gesteel word/beskadig.
- Toeriste/personeel wat nie op tegnologie ingestel is nie, sal dit moeilik vind om die tegnologie te gebruik.
- Nie alle selfone kan die toepassing gebruik nie.

2.2.1 Die vlugroetes bestaan uit twee direkte vlugte sonder dat daar onnodig heen en weer gereis word. ✓✓ KTB (2)
- Die vlug noordwaarts gaan direk na Parys waar daar oorgestaan word, gevolg deur 'n direkte transatlantiese vlug weswaarts na Havana.
- Dit is 'n 1-stop vlug.
- Daar is geen direkte vlugte na Havana nie, daarom was hy in transito in Parys.

2.2.2 KTB

Been 1 van Mnr. Smith se reis	Parys (+1)	Johannesburg (+2)
Tydsverskil:	1 uur ✓	
Tyd op OR Tambo 19:00 - 1 uur tydsverskil	= 18:00✓	
Daglig Besparingstyd:	18:00 (+✓) 1 uur DBT	
Tyd in Parys:	= 19:00✓ **OF** 19:00✓✓✓✓	

OF

	Parys (+1)	Johannesburg (+2)
Daglig Besparingstyd:	Parys (+2) ✓	
Tydsverskil:	0 ure ✓	
Vertrektyd:	19:00 (+/- 0✓) uur tydsverskil = 19:00✓	

(4)

2.2.3

Aankomstyd in Parys:	19:00 (+)✓ 11 ure vliegtyd = 06:00✓
Vertrektyd na Havana:	16:00
Transito-tyd in Parys:	16:00 (-✓) 06:00 =10 ure ✓ **OF** 10 ure ✓✓✓✓

(4)

2.2.4

Been 2 van Mnr. Smith se reis	Havana (-5)	Parys (+1)
Tydsverskil:	6 ure ✓	
Tyd in Havana (wanneer hy Parys verlaat):	16:00 (-✓) 6 ure tydsverskil = 10:00✓	
Vliegtyd na Havana:	21:00 - 10:00 = 11 ure✓✓ **OF** 11 ure✓✓✓✓✓	

KTB

OF

	Havana (-5)	Parys (+1)
Daglig Besparingstyd bygetel:	Havana (-4)	Parys (+2)
Tydsverskil:	6 ure ✓	
Tyd in Havana (wanneer hy Parys verlaat):	16:00 (-✓) 6 ure tydsverskil = 10:00✓	
Vliegtyd na Havana:	21:00 - 10:00 = 11 ure✓✓	

KTB

(5)
[28]

VRAAG 3

3.1 Euro✓ BVV (1)
- €

3.2 3.2.1 Bank moet 'n wins maak as geldeenhede/FOREX verkoop word. ✓✓ BVV (2)

3.2.2 Tsjeggiese Republiek ✓ BVV
- Tsjeggiese / Tsjeggiese kroon

Egipte ✓ (2)
- Egiptiese / Egiptiese pond

3.3 3.3.1 R26 000 + R3 800 + R23 100 = R52 900✓✓ BVV (2)
- R52 900

3.3.2 R58 000 – R52 900 = R5 100 BVV

Ja

Sy het nie haar begroting oorskry nie ✓✓ en sal R5 100 ekstra hê. (2)

***Let Wel**: Moenie enige punte toeken vir JA nie*

3.3.3 R58 000 ÷ (✓) 14.11✓ = USD 4 110,56✓ BVV (3)

OF

USD 4 110,56✓✓✓

3.3.4 USD150 x (✓) 14,07✓ = R 2 110,50✓ BVV (3)

OF

R 2 110,50✓✓✓

3.4 **PARAGRAAF** **BVV**

HOE 'N SWAK RAND KAN HELP OM ARMOEDE EN WERKLOOSHEID IN SUID-AFRIKA TE VERLIG.

'n Swak rand sal meer inkomende internasionale toeriste na Suid-Afrika lok.✓✓ Wanneer inkomende internasionale toeriste meer in Suid-Afrika bestee, sal daar 'n groter vraag na toerismeprodukte en dienste geskep word. ✓✓

Hulle sal beter waarde vir hulle geld kry en daarom meer spandeer binne die plaaslike ekonomie. ✓✓ (6)

- Meer internasionale toeriste sal na Suid-Afrika kom, hulle sal meer spandeer en daarom armoede en werkloosheid verlig.
- Wanneer die rand swak is, sal inkomende internasionale toeriste meer rand vir hulle geldeenhede ontvang, wat aan hulle groter spandeerkrag in Suid-Afrika sal gee.
- 'n Toename in die vraag sal lei tot 'n groei in die BBP.
- Meer werksgeleenthede word geskep.
- Verbetering van lewensstandaarde vir die mense van Suid-Afrika.

Paragraafformaat (1)

Volledige, goed-saamgestelde sinne is gebruik, geskryf as 'n volledige paragraaf sonder kolpunte ('bullets') of nommers. ✓

[22]

TOTAAL AFDELING B: 50

AFDELING C: TOERISMEBESIENSWAARDIGHEDE; KULTUUR- EN ERFENIS-TOERISME; BEMARKING

VRAAG 4

4.1 4.1.1 Brittanje✓ TB (1)
- VK
- Verenigde Koninkryk
- Groot Brittanje
- Engeland

4.1.2 Pad- / Spoor- / Watervervoer ✓✓ TB (2)

Let wel: *Aanvaar 'n relevante voorbeeld soos dDubbeldekker, bus, bus✓✓*
bus, Metertaxi's / moltrein, rivierboot

4.1.3 1 - Toringbrug✓ TB
2 - Big Ben✓ / Westminster paleis
3 - Buckingham Paleis✓ (3)

4.1.4 (a) Verandering van die Wagte✓✓ TB (2)

Let wel-: *Aaanvaar enige verwysing na 'n militêre aktiwiteit by die ikoon*

(b) Die wOp 'n sekere tyd elke dag ruil die wagte by die wat die paleis voer 'n militêre roetine uit wat baie toeriste lok. ✓✓ TB (2)
- Die verandering van die wagte en die seremonie van die proses het 'n tradisie geword en word deur baie toeriste geniet.

(c) Dit is die koninklike tuiste van die Britse monargie✓✓ (2)
- Staatsfunksies word by die Buckingham Paleis daar gehou

4.1.5 Toring van Londen ✓ TB (1)

4.2 4.2.1 Ayers Rots✓ TB (1)
- Uluru-Kata Tjuta Nasionale Park
- Uluru-Kata Tjuta

Let wel: Moenie slegs "Uluru" aanvaar nie.

4.2.2 Sydney Operahuis✓ TB (1)

4.2.3 Ja. **TB**
Die besoekersgetalle oortref die teikengetalle✓✓ (2)

- Dit lok toeriste van regoor die wêreld wat in kultuur, erfenis of in die natuur belangstel.

OF

Nee.
Hulle het nie volhoubare en verantwoordelike bestuursplanne in plek nie

- Toeriste verwoes die terrein deur rommel te strooi en die terrein te beskadig deur daarop te klim.
- Die toeriste ignoreer die godsdienstige belangrikheid van die terrein.
- Daar is min fokus op die algemene voorkoms en onderhoud van die besienswaardigheid.
- Daar is geen voordele vir ~~positiewe invloed op~~ die Inboorlinge en die omgewing nie.

***LET WEL**: Moenie enige punte toeken vir JA of NEE nie*

4.2.4 (a) Toeriste klim die rots al is die inboorlinge nie ten gunste daarvan nie.✓✓ **TB**
Die Inboorlinge trek geen voordeel uit toeriste wat die terrein besoek nie, hoewel die grond aan hulle behoort. ✓✓ (4)

- Dit is 'n heilige terrein vir die Inboorlinge en moet met respek behandel word.
- Min Inboorlinge word deur die park in diens geneem.

(b) **Probleme met die klim van die rots** **TB**
Beperk die getal klimmers✓✓ (2)

- Betrek die Inboorlinge by die gee van toestemming aan klimmers.
- Gebruik die plaaslike Inboorlinge as gidse vir die klimmers.

Inboorlinge trek nie voordeel uit toerisme nie
Die Inboorlinge moet aansporingsbonusse kry soos om aandeelhouers in besienswaardighede te word. ✓✓ (2)

- Die Inboorlinge moet betrokke wees in die beplanning en bestuur van die toeriste-aktiwiteite in en om die besienswaardigheid.

Disrespek teenoor die heilige terrein

- Verskaf inligtingsborde/pamflette met inligting oor verantwoordelike optrede deur toeriste.
- Strenger regulasies moet deur die regering afgedwing word.

Min Inboorlinge in diens

- Beleidstuk oor voorkeur-indiensneming van Inboorlinge.

***Let Wel**: Verseker dat elke aanbeveling wat in (b) gegee word, aan die rede in (a) gekoppel is.*

[25]

VRAAG 5

5.1 5.1.1 Noordkaap✓ KE (1)

5.1.2 Kultuur✓ KE (1)

5.2 Die ǂKhomani San stamme woon steeds in hierdie omgewing en hulle beoefen steeds sekere van hulle oeroue kulturele tradisies. ✓✓ KE (2)

5.3 **Verbeterde lewenskwaliteit** KE

'n Toename in toerismegetalle sal groter inkomste tot gevolg hê en gevolglik kan hulle geld bestee aan basiese noodsaaklikhede om hulle lewenskwaliteit te verbeter. ✓✓ (2)

- Met die ǂKhomani Kulturele Landskap wat 'n Wêreld Erfenisterrein geword het, sal daar 'n toename in die aantal toeriste wees wat hierdie area besoek, wat 'n groter inkomste vir die mense sal beteken.
- Verhoogde inkomste sal armoede in hierdie landelike deel van Suid-Afrika verlig en hulle lewenskwaliteit verbeter.
- Werkskepping

Kultuurtrots en volhoubaarheid

Omdat tradisionele praktyke wat uit die tye van die oerinwoner dateer, steeds toegepas word, sal hulle hul kultuur kan bewaar. ✓✓ (2)

- Hulle kultuur het aan hulle Wêreld Erfenisstatus gegee, so hulle sal nou hulle kulture beskerm en trots daarop wees.
- Hulle sal die terrein volhoubaar bestuur en ook hulle kultuur beoefen omdat dit 'n besienswaardigheid is wat vir hulle 'n inkomste verdien en toeriste na hierdie landelike deel van Suid-Afrika bring.

Toeganklikheid tot infrastruktuur

Die ǂKhomani mense sal ook nou deel in en voordeel trek uit die opgradering van infrastruktuur as gevolg van die toename in besoekersgetalle en 'n verhoogde belangstelling om die nuwe Wêreld Erfenisterrein te besoek. ✓✓ (2)

- Toename in besoekersgetalle na die Wêreld Erfenisterrein sal die vraag na toerisme-infrastruktuur en ondersteuningsdienste aanwakker wat die vermenigvuldigingseffek in werking sal stel vir die streek.

Paragraaf formaat

Volledige, goed-saamgestelde sinne is gebruik, geskryf as 'n volledige paragraaf sonder kolpunte ('bullets') of nommers. ✓ (1)

[11]

VRAAG 6

6.1 World Travel Market M✓ B
- WTM

ITB ✓ (2)

***LET WEL**: Aanvaar enige volgorde*

6.2 Toerismebesighede in Suid-Afrika adverteer onder andere hulle buiteleweprodukte en dienste aan plaaslike toeriste.✓✓ B (2)
- Hulle vertoon toerismeprodukte en -dienste wat in Suid-Afrika beskikbaar is.

6.3 Aantreklike en treffende uitstallings van al 9 provinsies by Suid-Afrikaanse Toerisme se stalletjies.✓✓ B
Brosjures, DVD's en geskenkies met *Trots Suid-Afrikaans*- handelsmerke.✓✓ (4)
- Personeel beman die stalletjies en beantwoord vrae oor Suid-Afrika
- Netwerkgeleenthede met ander internasionale rolspelers en bevordering van die Suid-Afrika handelsmerk aan hierdie rolspelers.
- Aanbiedings oor Suid-Afrikaanse produkte en dienste
- Deel plasing op sosiale media platforms

6.4 6.4.1 Toerisme besighede word aangemoedig om hoë diensleweringsvlakke te handhaaf om goeie publisiteit te behou. ✓✓ B (2)
- Verantwoordelike bestuursplanne is in plek om die toerismebesighede volhoubaar te ondersteun.
- Toerismebesighede moet goeie besigheidsbeginsels in plek hê om winsgewendheid te verseker en die waarborg te hê dat die besigheid 'n sukses sal wees en in die toekoms nog besigheid sal kan doen.

6.4.2 Plaaslike mense moet handelsmerk ambassadeurs vir die land word en altyd positiewe dinge oor Suid-Afrika sê. ✓✓ (2)
- Elke Suid-Afrikaner moet hulle deel doen om te verseker dat Suid-Afrika 'n veilige, skoon en mooi land sal wees.
- Suid- Afrikaners moet verantwoordelik optree om te wys dat hulle trots is op hulle land.
- Om Suid-Afrikaners aan te moedig om verantwoordelike reisigers in hulle eie land te wees.
- Moedig Suid- Afrikaners aan om hulle eie land te ontdek.

6.5 Belanghebbendes sal vooraf tyd hê om voor te berei en relevante partye in kennis te stel van hierdie bemarkingsgeleenthede.✓✓ B (2)
[14]

TOTAAL AFDELING C: 50

AFDELING D: TOERISMESEKTORE; VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME

VRAAG 7

7.1 7.1.1 'n Mondelinge of skriftelike ooreenkoms wat die terme en voorwaardes van die indiensneming stipuleer. ✓✓ TS (2)

Let wel: Aanvaar voorbeelde wat aan die Dienskontrak gekoppel is.

7.1.2 Werk dubbel skofte met geen oortydbetaling. ✓✓ TS (2)

- Word nie toegelaat om tydens skofte te sit nie.
- Meer verantwoordelikhede sonder ekstra betaling.
- Word ongeskik behandel deur haar werkgewer
- Geen personeelvervoer beskikbaar aan die einde van hulle laatnag skofte nie
- Geen geleenthede beskikbaar om griewe te lug nie.

7.1.3 Sy moet haar werkgewer bewus maak van haar griewe en die huidige onaanvaarbare werksomstandighede duidelik uiteensit en maniere voorstel hoe om daarop te verbeter. ✓✓ TS
Kry regsadvies van 'n van 'n arbeidsreg kenner / CCMA✓✓ (4)

- Bespreek die saak met die Unie waaraan sy behoort.
- Probeer om die griewe met die werkgewer op 'n vriendelike manier op te los met klem op die voldoening aan die terme wat in die dienskontrak vervat is.
- Begin met die restaurant se interne grieweprosedures indien daar een in plek is.

7.1.4 Tekort aan konsentrasie/fokus op die take wat gedoen moet word wanneer sy by die werk is.✓✓ TS
Nie gretig om haar beste te lewer by die uitvoering van haar pligte by die werk nie.✓✓ (4)

- Frustrasies uithaal op kliënte wat sy bedien.
- Demotivering kan daartoe lei dat take onvolledig gelaat word of geheel en al nie aangepak word nie.
- Afwesigheid / laatkommery sal toeneem.
- Lojaliteit aan die maatskappy kan ingeboet word.

[12]

VRAAG 8

8.1 8.1.1 Riglyne wat aandag skenk aan verantwoordelike en toepaslike optrede wanneer 'n bestemming besoek word. ✓✓ VVT (2)
- Dit sluit gepaste gedragsriglyne sowel as die pilare van volhoubaarheid en verantwoordelike toerisme in.

8.1.2 Verseker dat die bronne in 'n omgewing gerespekteer en volhou word sodat die nageslag voordeel daaruit kan trek en dit kan geniet. ✓✓ VVT (2)

8.1.3 Doen navraag by plaaslike leiers oor die gepaste optrede ten opsigte van plaaslike gewoontes en godsdienstige seremonies.✓✓ VVT
Respekteer die waardigheid/privaatheid van plaaslike mense. ✓✓
Wees sensitief en vra toestemming voor foto's geneem word. ✓✓ (6)
- Doen vooraf navorsing oor die kultuur by die besienswaardigheid om te verseker dat daar nie aan plaaslike inwoners aanstoot gegee word nie.
- Trek gepas aan om nie aanstoot te gee nie
- Neem deel aan alledaagse aktiwiteite van die plaaslike mense.
- Toeriste moet aangemoedig word om verantwoordelik teenoor die omgewing op te tree. (Aanvaar voorbeelde in die konteks van die kultuurdorpie)

8.2 8.2.1 (a) Maatskaplike pilaar✓ VVT
- Mense pilaar

Ekonomiese Pilaar✓ (2)
- Winspilaar

(b) Maatskaplike pilaar (mense pilaar) - beradingsessies✓ / ondersteun die gesondheid van MIV-positiewe vroue VVT
Ekonomiese Pilaar (winspilaar) - finansiële ondersteuning✓ / maak en verkoop van seep. ~~✓~~ (2)

Let Wel: *As die pilaar nie in (a) gegee word nie, kan geen punte vir (b) toegeken word nie.*

8.2.2 Bied werk en bemagtiging aan die plaaslike vrouens wat HIV-positief is. ✓✓ VVT
Die finansiële voordele wat deur indiensneming verkry word, word gebruik om aan die basiese behoeftes van hierdie vrouens en hulle kinders te voldoen. ✓✓ (4)
- Die verdienste stel hierdie vrouens in staat om toegang te hê tot basiese gesondheidsbenodigdhede om 'n gesonde leefstyl te volg bv. toegang tot medikasie.
- Die berading vergroot hulle kennis oor die HIV epidemie en help hulle om 'n gesonde lewensstyl te volg.
- Vaardighede word ontwikkel.

[18]

TOTAAL AFDELING D: 30

AFDELING E: PLAASLIKE, STREEKS- EN INTERNASIONALE TOERISME; KOMMUNIKASIE EN KLIËNTEDIENS

VRAAG 9

9.1 9.1.1 Voëlgriep het uitgebreek✓✓ PSI (2)
- Uitbreek van H5N8 voëlgriepvirus
- Besmette wilde voëls
- Het die dood van baie wilde voëls veroorsaak
- Die verspreiding van die virus is gestop

9.1.2 **Positiewe** PSI

Toeriste moet hulle kinders opvoed oor die voorkomende maatreëls wat in plek is om die verspreiding van die virus te stop. ✓✓ (2)
- Toeriste sal waardering hê vir die maatreëls wat deur die Dieretuin in plek gestel is om besoekers te beskerm teen die opdoen en verspreiding van die virus.
- Toeriste mag die Dieretuin as 'n verantwoordelike besienswaardigheid beskou as gevolg van hulle pogings om voëlgriep onder bedwang te hou.
- Chemikalië wat gebruik word, is nie skadelik vir die mens nie.

Negatiewe

Sommige toeriste sal die ontsmettingmiddels wat die Dieretuin gebruik as skadelik vir mense en die omliggende omgewing beskou.✓✓
- Sommige toeriste sal nie gemaklik daarmee wees om hulle voete of skoene in 'n voetbad by die uitgange te sit nie. (2)
- Besoekers sal hulle besoek aan die besienswaardigheid uitstel totdat dit veilig is en dit sal 'n afname in kaartjieverkope tot gevolg hê.
- Negatiewe publisiteit as gevolg van mondelingse advertensie
- Die hele proses kan tydrowend wees

LET WEL: *Ken punte toe vir EEN antwoord uit ELKE kategorie (positiewe en negatiewe)*

9.1.3 Onvoorsiene gebeurtenis✓✓ PSI (2)
- Boot/veerboot ongeluk

9.1.4 Toeriste sal huiwerig wees om die veerbote na Robbeneiland te gebruik as gevolg van die gevaarelement. ✓✓ PSI
Toeriste mag dalk besluit om nie Robbeneiland te besoek nie, maar eerder verkies ander bestemmings te besoek. ✓✓ (4)
- ~~Minder tyd wat in die Wes-Kaap deurgebring word, sal 'n laer spandering op toerismeprodukte en dienste tot gevolg hê.~~
- Besoekers sal besorg wees oor hulle veiligheid wanneer hulle ander besienswaardighede in die Wes-Kaap besoek.

9.1.5 'n Afname in buitelandse toeriste-aankomste na Suid-Afrika sal tot verminderde buitelande inkomste lei. ✓✓ PSI
Daar sal 'n negatiewe invloed op die vermenigvuldigingseffek wees as gevolg van minder toeriste wat die besienswaardighede besoek. ✓✓ (4)
- Plaaslike reise na die betrokke areas sal verminder wat 'n vermindering in besoekersgetalle en spandering tot gevolg sal hê.
- Dit sal werksverliese tot gevolg hê.

9.2 9.2.1 Veelvoudige reise ✓✓ PSI (2)
- Groep 3
- 445 495
- (41, 1%)
- Toeriste wat in Junie 2017 Suid-Afrika meer as een keer binnegekom en verlaat het

9.2.2 (a) **Slegs aankomste** PSI
Inkomende internasionale toeriste het voortgegaan om geld te spandeer tydens hulle verblyf aangesien hulle vir 'n onbepaalde tydperk in die land gebly het. ✓✓ (2)

(b) **Veelvoudige reise** PSI
Die basiese spandering van inkomende internasionale toeriste word herhaal tydens elke terugkeerbesoek aan die land oor 'n tydperk van een maand.✓✓ (2)
- Vir elke reis wat toeriste na Suid-Afrika onderneem, benodig hulle akkommodasie, vervoer, kos ens. en verhoog sodoende die gemiddelde spandering.

9.3 Lojaliteitspunte kan gebruik word om betalings vir aankope aan te vul, wat dus produkte/dienste meer bekostigbaar maak (afslag). ✓✓ (2)
- Die toeriste sal hulle opgehoopte Lojaliteitspunte by die lojaliteitsvennote spandeer, wat sodoende die finansiële voordele vir hierdie besighede vergroot.

LET WEL: *Moenie eenwoord-antwoorde aanvaar nie.*

[24]

VRAAG 10

10.1 10.1.1 Maak gebruik van tegnologie soos luisterapparate (audio-toere) en vertalings-toeps ("Apps").~~Maak gebruik van vertalingstoestelle.~~ ✓✓ CC (2)
- Neem toeristegidse in diens wat die taal van die groep kan praat.
- Neem veeltalige toeristegidse (praat meer as een taal) in diens.
- Toere vir kleiner groepe
- ~~Maak gebruik van luisterapparate (audio-toere)~~
- Heropleiding van toeristegidse om kommunikasievaardighede te verbeter.
- Stel inligting in verskillende tale beskikbaar.

10.1.2 Open 'n restaurant by die besienswaardigheid. ✓✓ CC (2)
- Moedig entrepreneurskap aan deur plaaslike verkopers toe te laat om by die besienswaardighede handel te dryf.
- Gaan in vennootskap met nabygeleë kos- en drank besighede.

10.2 Die besienswaardigheid kan van verskillende soorte terugvoermetodes gebruik maak, soos terugvoerkaarte, vraelyste ens. om te bepaal hoe suksesvol die aanbevelings hierbo was. ✓✓ CC (2)

LET WEL: Aanvaar voorbeelde van terugvoermetodes.

[6]

TOTAAL AFDELING E: 30
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou